

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ - ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Το πρόσωπο ή το πράγμα από το οποίο προέρχεται η ενέργεια που δέχεται το υποκείμενο ενός παθητικού ρήματος ονομάζεται ποιητικό αίτιο. Το ποιητικό αίτιο εκφέρεται:

1. **α)** Με την πρόθεση **ὑπό** + γενική (*Πολλοὶ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανον...*)
2. **β)** Σπανιότερα με τις προθέσεις **ἀπό, ἐκ, πρὸς, παρὰ** + γενική:
Οὐδὲν ἔργον ἀξιόλογον ἐπράχθη ἀπ' αὐτῶν.
Τοῦτό μοι ἐκ θεοῦ δέδοται.
Ταῦτα ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ πρὸς τῶν κατασκόπων.
Παρὰ πολλῶν ὁμολογεῖται τοῦτο εἶναι τὸ δίκαιον.
3. **γ)** Με **δοτική ονόματος** ή **αντωνυμίας**, η οποία ονομάζεται **δοτική προσωπική του ενεργούντος προσώπου** →

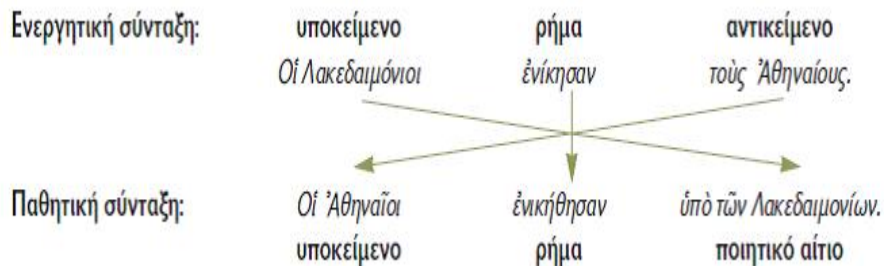
με παθητικά ρήματα, κυρίως συντελικού χρόνου (παρακειμένου, υπερσυντελικού, και με ρηματικά επίθετα σε -τέος ή -τος)

Ἀλέξανδρος, ὡς Ἀριστοβούλῳ λέλεκται, ὑπὸ καμάτου ἐνόσησεν.
Ὅστε μοι σχεδὸν τι πᾶς ὁ λόγος γέγραπται.
Ὡφελιτέα σοι ἡ πόλις ἐστί. (Πρέπει να ωφελείς την πόλη.)
Οὐκ ἐξίτὸν ἐστί αὐτοῖς. (Δεν είναι δυνατόν σ' αυτούς να βγουν έξω.)

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ

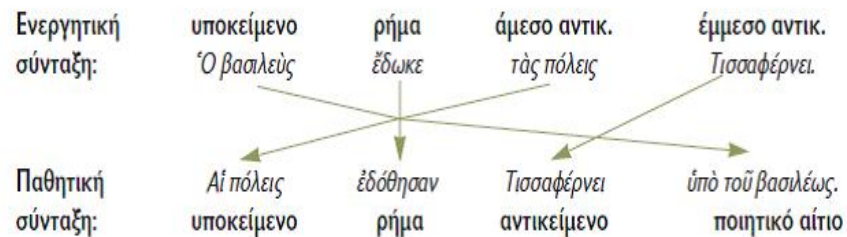
Κατά τη μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική γίνονται οι ακόλουθες μεταβολές:

1. **α)** Όταν το ρήμα είναι μονόπτωτο:
  - ο το ενεργητικό ρήμα τρέπεται σε παθητικό·
  - ο υποκείμενο του ενεργητικού ρήματος γίνεται ποιητικό αίτιο·
  - ο αντικείμενο του ενεργητικού ρήματος γίνεται υποκείμενο του παθητικού:

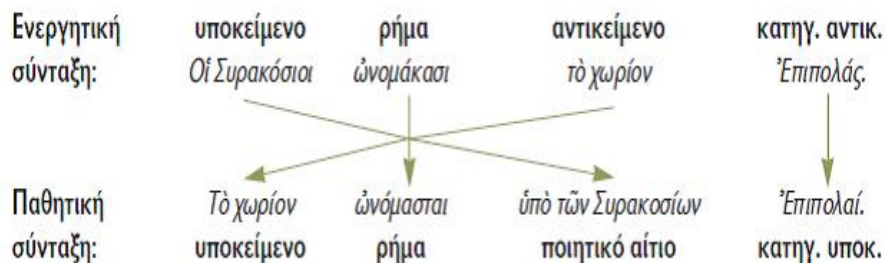

2. β) Όταν το ρήμα είναι δίπτωτο:

- το ενεργητικό ρήμα τρέπεται σε παθητικό·
- το υποκείμενο του ενεργητικού ρήματος γίνεται ποιητικό αίτιο·
- το άμεσο αντικείμενο του ενεργητικού ρήματος γίνεται υποκείμενο του παθητικού·
- το έμμεσο αντικείμενο του ενεργητικού ρήματος παραμένει αμετάβλητο ως αντικείμενο του παθητικού:

γ) Όταν υπάρχει κατηγορούμενο του αντικειμένου:

Στην ενεργητική σύνταξη τονίζεται το υποκείμενο που δρα, ενώ στην παθητική σύνταξη τονίζεται η δράση που προέρχεται από το ποιητικό αίτιο.

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2326/Syntaktiko-Archaias-Ellinikis-Glossas_A-B-G-Gymnasiou_html-apli/index_01_08_III.html

Επιμέλεια

Τσαούση Ελένη